

Barbara Muhič

OŠ Brezovica pri Ljubljani
barbara.muhič@os-brezovica.si
COBISS: 1.04

Poučevanje na daljavo – nov izziv za geografa

Distance Teaching – New Challenge for Geographers

Izvleček

V letošnjem letu smo se soočili z novim načinom dela, ki nam je bil do sedaj nerealen, neresničen, vendar v danem trenutku edini možen. Spoprijeli smo se s poučevanjem na daljavo. Po podatkih glede stanja in števila obolelih smo od 16. marca 2020 dalje ostali ujeti v primežu, ki ni kazal izhoda. S strahom smo s pomočjo tujih in domačih medijev sprejemali dogajanje, ki nam je vse bolj odtujevalo naš poznani način življenja in vsakdanjega delovanja. Vsi zaposleni v šolah smo začeli iskati nove načine povezovanja in dela, da bi kljub socialni izolaciji lahko nadaljevali s svojim delom. Učitelji smo se dokaj hitro in učinkovito organizirali ter s pomočjo tehnologije in aplikacij, ki so nam omogočale delo preko spleta, na strokoven način začeli podajati vsebine oz. realizirati cilje učnega načrta, ki je bil za delo na daljavo prilagojen poučevanju otrok na nov način. To je bil nov pristop in nov izziv tako za učitelje kot tudi za učence. Naenkrat smo se vsi skupaj znašli v novi neznani situaciji. Poučevanje na daljavo se je izkazalo za garaško in naporno delo tako za učitelje kot tudi za učence ter starše.

Ključne besede: poučevanje na daljavo

Abstract

This year we were confronted with a new teaching method, which we previously would have considered unrealistic and unreal, but which was the only possible method at that moment. We tackled distance teaching. According to the data on the situation and the number of infected people, after 16 March 2020 we were trapped in a vice from which there was no way out. Fearfully, we followed the events through international and national media; events that increasingly deprived us of our known way of life and of our daily routine. All of us employed at schools began to search for new ways of integration and work, so we could continue our work despite the social isolation. We, teachers, became organized quite quickly and effectively, and began to teach the subject matter in a professional way using technology and applications that enabled us to work online; we began to achieve the curriculum objectives, which had been adapted to teaching children in a new way in the form of distance education. It was a new approach and a new challenge for the teachers and the pupils. Suddenly, all of us were thrust into a new, unknown situation. Distance education has proved to be exhausting and strenuous work for the teachers on the one hand, and for the pupils and parents on the other.

Keywords: distance teaching

Uvod

S ponedeljkom, 16. marca 2020, je bila v Republiki Sloveniji razglašena epidemija zaradi novega koronavirusa in tako so se zaprla vrata vseh slovenskih šol in velikega dela podjetij ter poslovalnic, razen trgovin z živili in zdravstvenih ustanov za nujne potrebe ter oskrbnih služb. Epidemija je popolnoma spremenila način življenja, dela, poučevanja, interakcij, empatij, komunikacije, socialnega druženja, razumevanja drug drugega in še bi lahko naštevala. Vse tisto, kar je bilo ključni vir našega skupnega druženja, bivanja, življenja na našem planetu, nam je bilo s trenutkom razglašene epidemije covida-19 odvzeto.

Z delom sem začela takoj. V vseh pogledih sem si skozi vsa leta poučevanja prizadevala, da so se učenci doma za šolo čim manj pripravljali z računalnikom, če to ni bilo nujno potrebno. Zdaj pa se je to v trenutku spremenilo, saj sem delo z učenci lahko vzpostavila le s pomočjo računalnika, ki je postal moj glavni komunikator, zvest sodelavec in »prijatelj« ter povezovalc z učenci in tudi njihovimi starši.

Poučevanje geografije v času covida-19

Kot sem uvodoma zapisala, je v trenutku prišlo do preobrata poučevanja, ki sem ga kot učiteljica zamenjala z računalnikom kot vmesnikom povezovanja učitelja z učenci. Vsak v svojem prostoru, sobi, delu sobe, dnevnice ... Sprva sem morala pridobiti veliko dodatnega znanja glede poznavanja operacij in možnosti uporabe računalnika kot osnovnega pripomočka učenja učencev in za pripravo koristnega ter zanimivega učnega gradiva, ki bi učencem približalo posamezne učne vsebine. Vprašanj, ki sem si jih zastavljala ob učenju in oblikovanju novega podajanja snovi, je bilo mnogo: »Kako bom na preprost in najbolj razumljiv način predstavila, razložila in ponovila posamezne enote učnega načrta, ki so sledile po urniku?«, »Ali bodo učenci razumeli razlago?«, »Ali bodo upali vprašati, če jim bo nerazumljiva?«, »Kako rešiti težavo za vse tiste, ki ne bodo razumeli in se ne bodo upali izpostaviti ter zastaviti vprašanja?«, »Ali imajo težave s tehničnimi pripomočki, me slišijo, vidijo?«. Veliko je bilo mojih osebnih vprašanj, na katera nisem znala odgovoriti, sem pa za učenje z različnimi aplikacijami porabila veliko časa. Ure in minute so minevale hitreje kot redno vsakdanje delo, razlika je bila očitna. V času rednega dela na delovnem mestu sem brez težav opravila vse potrebno za izvedbo učnega načrta

v predvidenem času, medtem ko sem doma v okviru dela na daljavo porabila dvakrat več časa kot običajno. Na začetku poučevanja na daljavo sem dobre tri tedne aktivno delala po 12 ur na dan, vključno s sobotami in nedeljami.

Moj primer poučevanja in učenja na daljavo

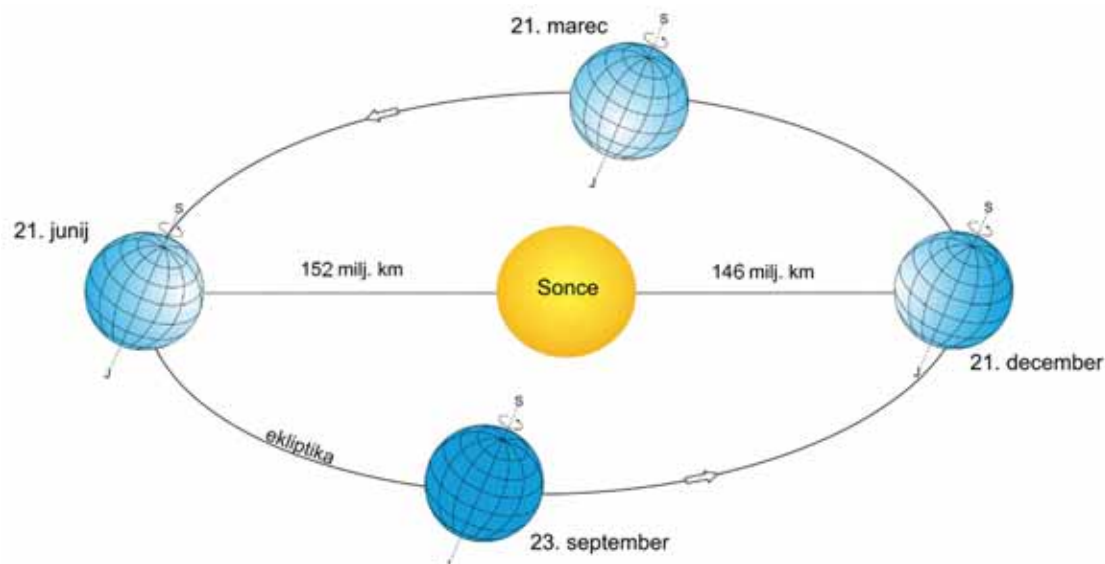
Poučevanje je potekalo s pomočjo aplikacije ZOOM (dostopno na: <https://zoom.us/>). Vsi učenci so prejeli povabilo na njihov in tudi starševski elektronski naslov za vstopanje k učni uri geografije. Večina učencev ni imela težav s tehničnimi pripomočki in podporo, ki je omogočila učenje na daljavo. Učenci iz veččlanskih družin, ki ob določeni uri niso imeli na razpolago računalnika, pa so se povezali s pametnim telefonom in bili prisotni na učni uri na tak način.

Učne ure so potekale v »krajši obliki«, saj je aplikacija dovoljevala le 40-minutne učne povezave, katere smo po potrebi vedno podaljšali še za dodatnih 10 do 15 minut z vnovičnim povabilom, če učenci niso imeli po urniku že naslednje ure. Priznati moram, da smo na začetku vsake učne ure na daljavo porabili dobrih 10 minut za preverjanje prisotnosti učencev ter za kratko ponovitev snovi prejšnje učne ure. Učenci so z dvigom rok sodelovali pri odgovorih na vprašanja. Vsak, ki je bil poklican, je glasno odgovoril; če je bil odgovor nepopoln, so ga učenci dopolnili s ponovnim dvigom rok. Potek pouka je bil zelo podoben poteku pouka v razredu, le da smo v tem primeru vsi imeli vmesnik – računalnik ali pametni telefon.

Vsebina vsake posamezne učne ure je bila teden prej natančno podana s stranjo v učbeniku in vsebino. Pripravljena in dostopna je bila na šolski spletni strani za posamezni teden in ob prebiranju ter gledanju kratkih video povezav pripomogla k lažjemu in boljšemu razumevanju razlage. Vsaka video učna ura je potekala s predstavitev vsebin po samostojnem delovnem zvezku za geografijo. Ustna razlaga je bila dodatno podprta s pomočjo aplikacije založbe. Poleg prebiranja učne vsebine v samostojnem delovnem zvezku so učenci lahko združili vse tipe načina učenja (slušni, vidni, čustveno-gibalni oz. kinestetični zaznavni stil).

Med učenjem na daljavo se je kot ena od težjih primerov razlage pokazala učna snov »Štirje letni časi«, ki smo jo utrdili s pomočjo video povezav in samostojnega dela zarisa na list papirja. Učence so kratki filmi zelo pritegnili, veliko so

Vsebina vsake posamezne učne ure je bila teden prej natančno podana s stranjo v učbeniku in vsebino. Pripravljena in dostopna je bila na šolski spletni strani za posamezni teden in ob prebiranju ter gledanju kratkih video povezav pripomogla k lažjemu in boljšemu razumevanju razlage.

Slika 1: K razumevanju letnih časov.

Avtor risbe: A. Polšak

Vir: Sharp, T. (2021). How far is Earth from the Sun. <https://www.space.com/17081-how-far-is-earth-from-the-sun.html>

spraševali in seveda so si jih lahko tudi ponovno ogledali kasneje, saj so imeli popoln dostop do njih v času karantene.

Njihovo znanje in razumevanje sem preverjala s pomočjo spletne šolske strani, na kateri so bila objavljena zastavljena vprašanja, na katera so učenci odgovorili in mi potem poslali odgovore na moj elektronski naslov. Vsekakor moram poudariti, da je bilo to obsežno delo, vendar sem lahko le tako preverila njihovo znanje in razumevanje podane učne snovi. Vse tiste, ki odgovora niso poslali ali niso pravilno odgovorili, sem povabila na dodatno učno uro (mešani razredi), kjer sem jim ponovno razložila celotno učno snov, da so jo potem res razumeli. Le tako smo namreč lahko nadaljevali z nadgradnjo učne snovi. Učenci so bili po prihodu v šolo hvaležni in zadovoljni s poučevanjem na daljavo in kakovostjo predelane snovi in usvojenih ciljev, najbolje pa so uživali ob gledanju kratkih posnetkov.

Sklep

Čas karantene je postavil nov temelj spoznanja vrednot, vrednosti in vrednotenja učiteljevega dela, ki je moral biti poln izvirnosti, empatije, raziskovanja, izzivov in globokega ponotranjenja umetnosti izražanja znanja, razlag učnih vsebin, ki ne trajajo le 45 minut, ampak je za temi minutami veliko več nevidnega dela. Vse to, kar

smo v času karantene občutili ob delu z učenci, ki so porabili in potrebovali mnogo več časa, da so tokrat v urah učenja, razlage, tuhtanja, iskanja usvojili snov 45 minut, je zelo dragoceno za naše nadaljnje delo. V šoli učitelji z vloženim trudom, znanjem, s svojo strokovnostjo in vrednotami pripravimo in izvedemo učno uro z vso strnjeno kakovostjo v 45 minutah, ki pa je velikokrat tudi krajša zaradi posameznih učencev, ki ne spoštujejo reda, discipline, miru, in vedoželjnih sošolcev, ki si želijo vsrkati vsako drobtinico posredovanega znanja ali veščin, ki jih učitelj v tem kratkem času učne ure razvija.

Poudariti moram, da moramo kot družba ceniti delo posameznih učiteljev in vse njihove kompetence, ki so jih sposobni deliti z učenci, in jih postaviti na piedestal ter jim popolnoma zaupati. Verjamem, da je tudi karantena naredila velike premike v naši zgodovini, ki jo pišemo sami, pa naj bo tokrat pozitivna!

Viri in literatura

1. Sharp, T. (2021). How far is Earth from the Sun. <https://www.space.com/17081-how-far-is-earth-from-the-sun.html>
2. Verdev, H. (2015). *Raziskujem sodobni svet*. Samostojni delovni zvezek za geografijo v osmem razredu osnovne šole. Založba Rokus Klett, d.o.o.
3. Verdev, H. (2016). *Raziskujem Zemljo*. Samostojni delovni zvezek za geografijo v šestem razredu osnovne šole. Založba Rokus Klett, d.o.o.